

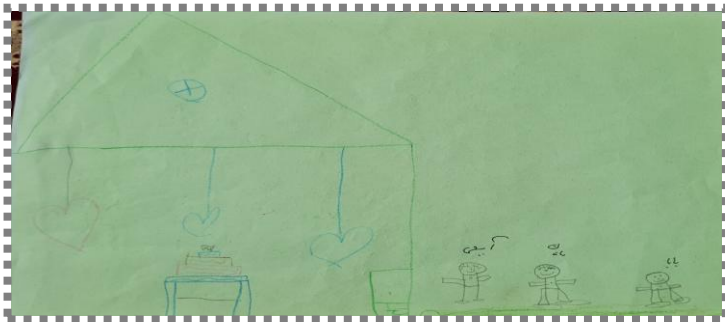
از این رو متخصصان به هیچ وجه نباید بر اساس نقاشی کودکان به نتیجه‌گیری عجولانه و قطعی بپردازند. در نهایت برای درک واقعی آنچه در دنیای کودک می‌گذرد، اطلاعات بیشتری مورد نیاز است. برای تفسیر نقاشی کودک جهت ارتباط او با اعضای خانواده، باید به موقعیت کودک با دیگران دقت کرد. زمانی که کودک در نقاشی ترسیم کرده وسط و مابین والدین قرار دارد (یعنی در نقاشی که توسط او ترسیم شده‌است)، احتمالاً به این علت است که احساس امنیت و محافظت شدن دارد. اگر کودک در نقاشی خیلی کوچک‌تر از والدین است یا در گوشه‌ای تنهاست (تنها خودش را کشیده) احتمالاً ممکن است احساس تنهایی، ناامنی و در حاشیه بودن (و احساس طرد شدگی) داشته باشد، که البته ویژگی نشانه‌های طرح واره رهاشدگی و طرد در تعاملاتش با دیگران بویژه والدین ظهور و بروز می‌یابد.

این علامت در نقاشی او ممکن است با علائمی مانند شب‌اداری، ناخون جویدن و بروز رفتارهای اضطرابی در زندگی روزمره‌ی کودک همراه باشد که می‌توان طی مصاحبه با والدین و یا مشاهده کنش و واکنش او مورد دقت و مدافقه قرار گیرد. یا اگر کودکی مدام و مستمر در نقاشی‌های خود صحنه‌های دعوا و درگیری می‌کشد، شاید شاهد خشونت خانگی و بنوعی درگیر با یکی یا چند نوع آن است. بعنوان نمونه اگر کودکان مراقبانی گرم، حساس، کودک محور و محرک داشته‌باشند، تصاویر خانوادگی شادتر و با ظاهری حمایت‌کننده‌تر نقاشی می‌گردند. و

هنگامی که مراقبان آنها خشن، کنترل‌کننده یا ناراضی باشند، نقاشی کودکان به احتمال زیاد منفی‌گرایی، احساس بیگانگی و فاصله‌گذاری عاطفی را به تصویر می‌کشید.

تصویرسازی نیز به سطوح سازماندهی خانواده بستگی دارد. هر چه سر و صدا، درهم و برهمی و شلوغی بیشتر و ساختار کمتر باشد، شانس بیشتری وجود دارد که نقاشی خانوادگی کودک ویژگی‌های منفی ذکر شده در بالا را نشان دهد.

بعنوان نمونه در نقاشی زیر دختر بچه‌ی ۹ ساله بنام اسماء که دارای دو برادر و یک خواهر است، عملاً خود و برادرانش را نکشیده (حذف کرده) و پدر را با جُسه و هیكلی کوچک‌تر از خواهر (کوچکتر) از خود و در انتهای صفحه و خارج از خانه آنهم با رنگ تیره کشیده است.

● درخت:

درخت در نقاشی به طور کلی نماد رشد و زندگی است. درخت کشیده شده توسط کودک در نقاشی، بسیار مهم است زیرا نشان دهنده ارتباط با خود است. درخت‌های بدون برگ یا خمیده می‌توانند نشان‌دهنده‌ی اندوه یا ناامیدی باشد. شاخه‌های بلند به معنی برون‌گرایی و شاخه‌های کوتاه به معنی روان‌ترسیده است. ریشه‌ها احتمالاً نمادی از پایه‌های خانوادگی مستحکم است و از آن مهم‌تر وجود برگ و میوه است. (دقت شود که بلند و کوتاه بودن تفسیرپذیر و از شخصی به شخصی دیگر و... متفاوت فهم می‌شود). این دو (برگ و میوه) آنقدر مهم هستند که اگر کودکی از کشیدن آن امتناع کند، بدین معنی است که چیزی در روابط خانوادگی او اشتباه، خطا و احتمالاً آسیب‌زا وجود دارد.

بعنوان مثال در نقاشی زیر کودک حدود ۵ ساله اقدام به ترسیم اعضای خانواده خود در فضای منزلی نموده‌است که دارای درخت (با میوه)، گل و بوته بوده و اعضای خانواده‌ی او در حیاط و خانه هر یک مشغول کاری هستند. از رنگ‌های روشن استفاده کرده، ابرها در حال لبخند زدن هستند و خانه دارای در و پنجره است برادر و خواهر کودک در حیاط منزل نزدیک درخت‌ها در حال بازی هستند، مادر در حال انجام امور منزل و پدر در حال استراحت و کودک در کنار او قرار دارد. بعلاوه زمین و کف حیاط به رنگ سبز که همه موارد مذکور می‌تواند نشانه‌ای از سلامت و نشاط اعضای خانواده از منظر نقاش تلقی گردد. هر چند که

همانگونه که قبلا گفته شد، لازم است با کودک در مورد نقاشی او و جوانبش گفتگو کرد و بر اساس آن تحلیل لازم صورت داد.

● خانه:

خانه و منزل در واقع نمادی از پناهگاه، جهان کوچک نمادین و سمبولیک حفاظت از هر فرد تلقی می‌گردد. به طور کلی موارد زیر عناصر مهم خانه در تفسیر نقاشی کودک محسوب می‌شود:

- وجود در و پنجره
- دودکش، گل و دیگر جزئیات
- یک جاده یا مسیر

چنان که قبلا گفته شد، نقاشی یک هنر آسان برای ابراز احساسات و خلاقیت نقاش است. فرایند ترسیم نقاشی معمول طی سه مرحله خط خطی، پیش‌نمایه و نقاشی یا طراحی شکل می‌گیرد. یکی از اصل‌های مهم در تفسیر نقاشی کودکان، خانه است. وجود جزئیات در ترسیم خانه نشان از وجود حس امنیت و آرامش کودک در محیط خانواده است. اگر خانه کشیده شده در نقاشی بزرگ و با جزئیات باشد، می‌توان اینگونه برداشت کرد که احتمالا کودک احساس راحتی در خانه و منزل خود یا محل زندگی دارد. وجود در و پنجره به معنی استقبال از جهان بیرون تلقی می‌گردد، همین امر در خصوص وجود جاده و مسیر منتهی به خانه (در نقاشی کودک) نیز صادق است.

هر چه جزئیات بیشتری کشیده شود، مانند دود در دودکش، گل‌ها و غیره نشان‌دهنده حس شادی، راحتی و امنیت در خانه است. چنانکه گفته شد یکی از اولین چیزهایی که معمولا کودک در نقاشی‌هایش به تصویر می‌کشد، خانه است. شکل خانه در نقاشی کودک از ارتباط او با خانواده و احساسی که نسبت به خانواده دارد، حکایت دارد. هر چه خانه مستحکم‌تر باشد می‌تواند نمادی از ارتباط کودک با خانواده با احساس راحتی و امنیت بیشتر باشد. برخی از کودکان خانه را به همراه دودکش‌های قوی رسم می‌کنند. کشیدن دودکش در نقاشی به معنی امنیت، آسایش و گرمای خانه است. همچنین به‌عنوان نمادی از آغوش گرم خانواده نیز تفسیر می‌شود.